

Fellinger Károly

Szarvasének

Csoóri Sándor 90. születésnapjára

Hallgatás

*Nagyapám szerelemgyerek volt,
anyja valahol Bécs mellett szolgált,
az uraság fia felkoppintotta,
aztán elküldték Isten hírével.
Nagyapám végigharcolta
az első világháborút,
majd olasz hadifogságba esett.
Idős korában taliánul beszélt az unokáihoz,
akik ilyenkor úgy néztek rá,
mint valami mesebeli öreg királyra.
Amikor szabadult, már nem élt az anyja,
elvitte a spanyolnátha, a faluban meg
azt magyarázták neki, hogy ez már nem
Magyarország, hanem Csehszlovákia,
tessék észrevenni a szintiszta magyar
faluban a szintiszta igazságot.
Nagyapám a keresztségben édesanyja
lánykori vezetéknevét kapta, egy német
vezetéknév, amit meg nem változtatott,
amíg a hazáját Magyarországnak tudta,
de most, hogy már Csehszlovákiában él,
eldöntötte, hogy Fekete lesz a vezetékneve.
Ez egy világos magyar név, magyar embernek való.
Egy büszke útkaparónak.*

Temetetlenül

*Anyai dédnagyapámról semmi
hír nem jött az első világháború után,
halottnak sem nyilvánították,
az sem derült ki, melyik
hadifogolytábor lakója lehet.
Amikor több évvel a háború után
néhányan visszatértek falujukba,
ő viszont nem, eltűntnek nyilvánították.
Dédnagyanyám és a hozzá hasonló asszonyok
persze továbbra is vártak férjeikre,
abban reménykedve, egyszer
biztosan visszatérnek,
ha előbb nem, legkésőbb akkor,
amikor újra Magyarország
lesz a falujukból.*

Bárdolatlanul

*Gyerekként akkor hittem el,
hogy Nagy-Magyarország
tényleg létezett,
amikor az Amerikai Egyesült Államok
külgyminiszterének gépe
ezerkilencszázhetvennyolc
január ötödikén a Szent Koronával
leszállt Budapesten.
Akkor értettem meg nagyapám
önfeledt visszaemlékezéseit,
aki a trianoni békediktátum aláírásakor
pont annyi éves volt,
mint én a Szent Korona visszatérésekor.*

*Mindig irigyeltem a szlovákokat,
hogy gond nélkül
megértik a szláv népek nyelveit.
Aztán, ötödikes koromban
a televízióban láttam és érteni véltem
egy házaspárt, akik finnül válaszoltak
a riporter kérdéseire.
Nagyon boldog voltam.
Úgy éreztem, ők a testvéreim.
Amikor a műsor végén kiderült,
hogy valamit nagyon félreérthettem,
mert a házaspár nem finn volt,
hanem csángómagyar, elszomorodtam.
Azóta is lelkiismeret-furdalásom van emiatt.*

Gróf Apponyi Albert (1846–1933) (Fotó: Wikipédia)

*emberevő a békéjük, nézz szét az asztalon:
fenyvesek, medvék, öngyilkos tavak,
zsugorodó gyepűn millió magyarok.
Tanúk nélkül is tudható:
téged is kettészakítottak.
És megtömték szánkat hallgatással*

Iancu Laura: *Este a faluban (14)*